

FW: Rapport til OMK og BU

Jatinder Kumar Sharma

ti 21.11.2017 09:58

Til: Postmottak Bydel Østensjø <postmottak@bos.oslo.kommune.no>;

📎 3 vedlegg

Avklaring av rollen til Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester. Brev fra byrådsavdelingen 27.5.16.pdf; Rapport fra tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester til BU 15.11.2017.docx; Svar fra byrådsavdeling EHS 30.6.17 på brev fra tilsynsutvalg 12.9.2017.pdf;

Dette skal doculive registreres, og legges til postmøte.

Med vennlig hilsen

Jatinder Sharma

avdelingsdirektør
Avdeling mestring og omsorg
Bydel Østensjø
Oslo kommune

Telefon dir.: 23 43 85 86

Mobil: 932 45 824

www.bos.oslo.kommune.no

From: knut.elgsaas@online.no [mailto:knut.elgsaas@online.no]

Sent: Friday, November 17, 2017 11:34 AM

To: Jatinder Kumar Sharma

Cc: Strøm Bjørn

Subject: Rapport til OMK og BU

Til avdelingsdirektør Jatinder Sharma,

Rapport vedrørende svar fra byrådsavdelingen vedrørende rollen til tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester..

Tilsynsutvalget har mottatt svar fra byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester vedrørende utvalgets rolle.

Utvalget har skrevet en rapport om saken og ønsker at den tas opp i OMK, Eldrerådet og BU på første møte.

Vedlagt oversendes tilsynsutvalgets rapport vedrørende dette, samt vedlagt brev fra byrådsavdelingen 30.6.17 og brev fra byrådsavdelingen 27.05.2016.

Med vennlig hilsen

Karin Svendsen
Leder av tilsynutvalg for hjemmebaserte tjenester

Kopi: Bjørn Strøm, leder av OMK

BYDEL ØSTENSJØ

TILSYNSUTVALG FOR HJEMMEBASERTE TJENESTER

Rapport til bydelsutvalget 15.11.2017

Oppfølging av bydelsutvalgets vedtak i sak 121/16 pkt. 10.

1. Bakgrunn. Tilsynsutvalgets rapport om brukere med omfattende bistandsbehov.

Bydelsutvalget i bydel Østensjø behandlet i sak 36/16 "Tjenestetilbud til brukere i hjemmetjenesten med omfattende bistandsbehov."

Bydelsutvalget ga tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester følgende oppdrag:

Bydelsutvalget ber Tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester gjennomføre tilsyn som også omfatter samtaler med brukere. Administrasjonen bes legge til rette for dette.

Tilsynsutvalget gjennomførte samtaler med 6 brukere av hjemmetjenester med et omfattende bistandsbehov i april 2016. Tilsynsutvalgets rapport fra samtalene ble behandlet i bydelsutvalget i sak 121/16.

Bydelsutvalget traff følgende vedtak i punkt 10 i sak 121/16:

Det gjennomføres et møte med bydelsdirektør/administrasjon og tilsynsutvalget for å avklare hvilke opplysninger administrasjonen kan bidra med i tilknytning til samtaler med brukere.

2. Hva saken gjelder?

Etter å ha gjennomført samtaler med brukere i april ba tilsynsutvalget 29. april 2016

bydelsadministrasjonen om å innhente samtykke hos brukerne til å få opplysninger om:

"vedtak om tjenester og Ipløs-registreringer og rapporter fra hjemmetjenesten om oppdrag den har utført om tjenesten."

Bydelsdirektør Tove Stien svarte på utvalgets anmodning i en e-post 6. mai til lederen av tilsynsutvalget, Karin Svendsen:

Før vi bistår med å innhente samtykke fra den enkelte bruker, har vi som bydel et behov for å avklare hvorvidt tilsynsutvalget kan få denne type opplysninger i forbindelse med sitt arbeid. Vi har derfor vært i kontakt med Byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester som ba oss sende inn en skriftlig henvendelse. Denne følger vedlagt til orientering.

Byrådsavdelingen konkluderte i sitt brev datert 27. mai til bydelsdirektøren slik, se vedlegg:

Det er byrådsavdelingens vurdering at det å gi tilsynsutvalget innsyn i pasientjournal i Gerica og andre taushetsbelagte opplysninger i IPLOS ikke skal imøtekommes.

Byrådsavdelingen påpekte dessuten at:

Tilsynet skal som et utgangspunkt være et frivillig tilbud for brukerne av tjenestene, jf. pkt. 2 i instruksen. Dette innebærer at det som hovedregel er brukerne som skal henvende seg til tilsynsutvalget. Det åpnes for at utvalget kan be bydelsadministrasjonen om å henvende seg til brukere med forespørsel om de er villige til å motta tilsyn, noe som også er gjort i denne saken.

Mandag 5. september 2016 ble det avholdt et møte i bydelsadministrasjonen i henhold til bydelsutvalgets vedtak punkt 10 i sak 121/16.

Til stede var tilsynsutvalgets leder, Karin Svendsen og medlem av utvalget Knut Elgsaas.

Til stede fra administrasjonen var, bydelsdirektør Tove Stien, avdelingsdirektør Jatinder Sharma, og juridisk konsulent Hege Hermansen.

Tilsynsutvalget ønsket følgende opplysninger, jfr. avsnitt 7 i rapporten fra Tilsynsutvalget:

- vedtak den enkelte bruker har fått om tjenester
- antall timer pr. uke og hva tjenestene omfatter
- hvor mange besøk en bruker har hatt enkelte dager av hjemmetjenesten
- hvor lang tid besøket tok
- hva som ble gjort under besøket
- er det utarbeidet en tiltaksplan for brukeren
- er det utarbeidet ernæringsplan
- har hjemmetjenesten informert om muligheter til å søke om omsorgslønn.

Ønsket om IPLOS-opplysninger ble frafalt.

Bydelsdirektøren viste til uttalelsen i brevet fra byrådsavdelingen av 27. mai og ga beskjed om at bydelsadministrasjonen ikke ville sende et brev til de 6 brukerne der det bes om samtykke til at tilsynsutvalget får de ovennevnte opplysninger om tjenestetilbudet.

4. Tilsynsutvalgets anmodning til byråd for eldre, helse og sosiale tjenester

Tilsynsutvalget mente at konklusjonene i byrådsavdelingens brev av 27. mai 2016 bygde på feil informasjon fra bydelsdirektøren i brevet av 3. mai 2016, og på en feil tolkning av bestemmelsene i instruks for tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester.

Tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester i Østensjø anmodet i et brev av 12.9.2016 byråden om å foreta en revurdering av konklusjonene i byrådsavdelingens brev.

Tilsynsutvalget viste til at det hadde bedt om at det ble innhentet samtykke fra 6 brukere om å få tilgang på konkrete opplysninger om det tjenestetilbudet de mottok. Tilsynsutvalget hadde ikke bedt om innsyn i pasientjournalene til disse brukerne, langt mindre fullt innsyn. Tilsynsutvalget ba byråden også revurdere bydelsdirektørens og byrådsavdelingenes påstand om at det er for inngripende overfor brukerne å be om dem om at de gir samtykke til at tilsynsutvalget får opplysninger om tjenestetilbudet de mottar.

Tilsynsutvalget ba også byråden om at byrådsavdelingens påstand om hva som er en "hovedregel" for hvordan tilsyn skal utføres blir korrigert.

5. Svar på tilsynsutvalgets brev av 12.9.2016

Utvalget purret på svar fra byråden i et brev 27.3.2017. Da det heller ikke ble besvart, ble ny purring sendt i juni. Brevet av 12.9.2016 var ikke å finne i byrådsavdelingen. Kopi ble sendt, og det ble lovet svar.

Utvalget purret på ny i slutten av oktober. Det ble da opplyst at svar var sendt bydelsdirektøren 30.6.2017 med kopi til tilsynsutvalgets leder. Det viste seg at p.g.a. feil var kopi ikke sendt. Utvalget mottok brevet 26.10.2017. Se vedlegg.

Tilsynsutvalget er glad for at vårt brev av 12.9.2016 endelig ble besvart. Vi finner det likevel noe merkelig at svarbrevet ikke ble sendt til avsender som ba om svar.

6. Byrådsavdelingens svar 30.6.2017 .

Avsnittet "byrådsavdelingens vurdering og konklusjon" åpner slik;

Byrådsavdelingen viser til tilsynsutvalgets henvendelse av 12.09.2016 til byråden og foretar en ny vurdering av den aktuelle problemstillingen.

Etter en gjennomgang av deler av instruks for tilsynsutvalg, konkluderer byrådsavdelingen nå slik:

Med bakgrunn i det som fremgår ovenfor vurderer vi den aktuelle problemstillingen slik at bydelsreglementet § 2-5, jf. instruks IN-0078, gir tilsynsutvalget i Bydel Østensjø hjemmel for å be om opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre tilsynet, også taushetsbelagte opplysninger dersom vedkommende bruker har samtykket. Hver enkelt sak og den enkelte brukers samtykkekompetanse må vurderes av bydelsadministrasjonen. Kun opplysninger som er nødvendige for gjennomføring av tilsynet skal utleveres.

Det er nødvendig at den enkelte bruker har samtykkekompetanse og forstår hva de gir samtykke til. Samtidig kan det ikke legges til grunn at den aktuelle brukergruppen automatisk ikke har samtykkekompetanse eller ikke har tilstrekkelig forståelse for hva de gir samtykke til.

Byrådsavdelingens brev avsluttes slik:

I sitt arbeid med å gjennomføre tilsyn bør tilsynsutvalget kunne ta hensyn til den arbeidsmengde tilsynene medfører for bydelsadministrasjonen. Det kan for eksempel gjøres en vurdering av antall tilsyn og den mengde informasjon utvalget ber om opp mot bydelens ressurser.

7. Tilsynsutvalgets kommentarer til brev fra byrådsavdelingen 30.6.2017.

a. Taushetsbelagte opplysninger

Vi konstaterer at byrådsavdelingen slår fast at tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester har hjemmel i sin instruks til å be om taushetsbelagte opplysninger som er nødvendige for gjennomføringen av tilsynet.

Det innebærer at byrådsavdelingens vurdering i brev av 27.5.2016 er trukket tilbake:

Det er byrådsavdelingens vurdering at det å gi tilsynsutvalget innsyn i pasientjournal i Gericca og andre taushetsbelagte opplysninger i IPLOS ikke skal imøtekommes.

Om det ikke i enhver sammenheng vil være i strid med taushetsplikten å utlevere journalopplysninger, vil det klart være i strid med utvalgets oppgaver og rolle å gå inn i, og vurdere, innholdet i brukernes journaler.

b. Nødvendige opplysninger

Det er selvsagt at utvalget ikke skal få utlevert opplysninger som ikke er nødvendig for gjennomføringen av tilsyn. Men for å unngå framtidige misforståelser, vil vi presisere at det er tilsynsutvalget som avgjør hva som er nødvendige opplysninger, ikke bydelsadministrasjonen.

Tilsynsutvalget registrerer at byrådsavdelingen ikke har noen merknader til de opplysninger utvalget ønsket om de 6 brukerne, og som er referert i avsnitt 3.

c. Samtykkekompetanse

Tilsynsutvalget ba i en e-post 1.5.2016 administrasjonen om å «snarest innhente samtykke fra brukerne eller deres verger dersom de ikke har samtykkekompetanse, om at utvalget kan få tilgang til de opplysninger som er registrert i Gerica om brukerne; vedtak om tjenester og IPLOS- registreringer og rapporter fra hjemmetjenesten om oppdrag den har utført hos brukeren.»

Bydelsdirektøren svarte i en e-post 6.5.2016. Vedlagt e-posten var brev av 3.5.2017 til byrådsavdelingen der tilsynsutvalget anmodning ble vurdert slik:

Dette er etter vår vurdering svært inngripende overfor den enkelte bruker. Videre kan det stilles spørsmålsteget ved om brukere, til tross for at de er samtykkekompetente, vil ha den nødvendige forståelsen av hva et slikt samtykke innebærer.

I sitt brev av 30.6.2017 gjør byrådsavdelingen det klart at bydelsadministrasjonen ikke uten videre kan avvise spørsmål om opplysninger ved å vise til at det kan reises spørsmålsteget ved om brukere som er samtykkekompetente har den nødvendige forståelsen av hva et slikt samtykke innebærer:

Det er nødvendig at den enkelte bruker har samtykkekompetanse og forstår hva de gir samtykke til. Samtidig kan det ikke legges til grunn at den aktuelle brukergruppen automatisk ikke har samtykkekompetanse eller ikke har tilstrekkelig forståelse for hva de gir samtykke til.

I de tilfelle der en bruker av hjemmetjenester ikke har samtykkekompetanse, må en verge kunne gi samtykke til at tilsynsutvalget får de nødvendige opplysninger.

d. Hovedregel

I sitt brev av 27.5.2016 viste byrådsavdelingen til at:

Tilsynet skal som et utgangspunkt være et frivillig tilbud for brukerne av tjenestene , jf. pkt. 2 i instruksene. Dette innebærer at det som hovedregel er brukerne som skal henvende seg til tilsynsutvalget.

I brevet til byråden 12.9.2016 påpekte tilsynsutvalget at instruksene for tilsynsutvalg ikke sier at det er "en hovedregel" at brukerne skal henvende seg til tilsynsutvalget. Utvalget ba om at byråden korrigerer denne vurderingen.

Dette spørsmålet er ikke omtalt i brevet av 30.6.2017. Tilsynsutvalget går ut fra at tolkningen av instruksene om det skal foreligge en slik hovedregel som bydelsutvalg og tilsynsutvalg bør følge, ikke lenger gjelder.

e. Arbeidsbelastningen for bydelsadministrasjonen

Byrådsavdelingen finner det nødvendig å påpeke at:

I sitt arbeid med å gjennomføre tilsyn bør tilsynsutvalget kunne ta hensyn til den arbeidsmengde tilsynene medfører for bydelsadministrasjonen. Det kan for eksempel gjøres en vurdering av antall tilsyn og den mengde informasjon utvalget ber om opp mot bydelens ressurser.

Utvalget gjør oppmerksom på at det ikke har sekretærhjelp fra administrasjonen.

Utvalget hadde samtaler med 6 brukere i 2016. Administrasjonen bisto med å velge ut

brukere og å innhente samtykke til at utvalget besøkte dem. Rapporten fra utvalget var på 9 sider pluss vedlegg.

Høsten 2016 hadde utvalget et kort møte med tre ansatte i søknadskontoret. Utvalget fikk opplysninger som det var bedt om på forhånd. Rapporten fra utvalget var på 22 sider pluss vedlegg.

Tilsynsutvalget fikk et betydelig merarbeid med rapportene p.g.a. at bydelsadministrasjonen ikke ønsket å bistå utvalget med å få de opplysninger utvalget fant nødvendig.

Det førte også til et unødvendig merarbeid for bydelsadministrasjonen .

Hittil i år har utvalget gjennomført 5 besøk hos brukere av hjemmetjenester. Utvalget kan ikke se at det har vært noen belastning for bydelsadministrasjonen.

e. Avsluttende merknader

Det er bydelsutvalget som er ansvarlig for hjemmetjenesten i bydel Østensjø.

Omsorgskomiteen og tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester har til oppgave å følge opp at tjenesten blir utført i samsvar med lover, forskrifter og vedtak i bystyre og bydelsutvalg.

Forholdet mellom folkevalgte organer og administrasjon må være basert på gjensidig tillit.

Vi håper på et godt samarbeid med bydelsadministrasjonen om gjennomføringen av de oppgaver som er tillagt tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester.

Det er naturligvis ikke aktuelt nå for tilsynsutvalget å be om å få opplysningene om de 6 brukerne vi besøkte i fjor vår.

Utvalget mener det er ønskelig å følge opp tjenestetilbudet til meget hjelpetrengende eldre i 2018 med et nytt besøk til en gruppe brukere med et omfattende bistandsbehov.

Østensjø 15.11.2017

Karin Svendsen(s)
Leder

Knut Elgsaas (s)

Ann Carnarius Elseth(s)

Vedlegg:

1. Brev fra byrådsavdeling EHS 30.6. 2017
2. Brev fra byrådsavdeling EHS 27.5.2016

Oslo kommune
Byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester

Bydel Østensjø v/bydelsdirektør

Dato: 30.06.2017

Deres ref:
201500635-7

Vår ref (saksnr):
200801272-85

Saksbeh:
Synnøve Sjøflot

Arkivkode:
240

**TILSYNSUTVALG FOR HJEMMEBASERTE TJENESTER I BYDEL ØSTENSJØ OG
INNHEITING AV OPPLYSNINGER**

Vi viser til brev datert 03.05.2016 fra Bydel Østensjø til byrådsavdelingen og vårt svar datert 27.05.2016. Jamfør også brev av 12.09.2016 fra tilsynsutvalget i Bydel Østensjø til byråden samt purringer i e-post 27.03.2017 og 15.06.2017.

Gjeldende brev blir sendt til bydelsdirektør med kopi til leder for tilsynsutvalget. Byrådsavdelingen beklager den lange saksbehandlingstiden.

Bakgrunn for saken

Bydelens brev og vårt tidligere svar har sin bakgrunn i en henvendelse fra tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester i Bydel Østensjø til bydelsadministrasjonen. I henvendelsen ble det bedt om bistand til å innhente samtykke fra seks brukere til å få utlevert enkelte opplysninger om tjenestetilbudet de mottar. Alle de seks personene har et omfattende tjenestebehov. I forkant hadde tilsynsutvalget igangsatt et tilsyn og gjennomført samtaler med disse personene. Utvalget ønsket å innhente opplysninger for å kunne undersøke sammenhengen mellom opplysningene som ble gitt under samtalen og den informasjonen som er registrert om brukerne. Gjennomføring av tilsyn hadde igjen sin bakgrunn i følgende vedtak fra bydelsutvalget:

«Bydelsutvalget ber Tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester gjennomføre tilsyn som også omfatter samtaler med brukere. Administrasjonen bes legge til rette for dette.»

Slik vi forstår sakens opplysninger ble det etter møte 5. september 2016 mellom tilsynsutvalget og bydelsadministrasjonen konkretisert at henvendelsen skulle gjelde samtykke til utlevering av følgende opplysninger:

- Vedtak den enkelte bruker har fått om tjenester
- Antall timer pr. uke og hva tjenestene omfatter
- Hvor mange besøk en bruker har hatt enkelte dager av hjemmetjenesten
- Hvor lang tid besøket tok
- Hva som ble gjort under besøket
- Er det utarbeidet en tiltaksplan for brukeren

- Er det utarbeidet ernæringsplan
- Har hjemmetjenesten informert om muligheter til å søke omsorgslønn

Bydelsadministrasjonen ba om byrådsavdelingens vurdering av tilsynsutvalgets henvendelse. I brev av 27.05.2016 la byrådsavdelingen til grunn at tilsynsutvalget ikke hadde rett til å få de etterspurte opplysningene utlevert. Tilsynsutvalget henvendte seg deretter til byråd for eldre, helse og sosiale tjenester og ba om en ny vurdering av problemstillingen. Bl.a. ble både en del faktiske opplysninger og tolkningen av det aktuelle regelverket imøtegått, se vedlegg 3.

Byrådsavdelingens vurdering og konklusjon

Vi viser til tilsynsutvalgets henvendelse av 12.09.2016 til byråden og foretar en ny vurdering av den aktuelle problemstillingen.

Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester er opprettet for å ivareta den som mottar tjenester fra kommunen og skal bl.a. sikre at de hjemmebaserte tjenestene faktisk virker og samsvarer med lov og forskrift o.l., jf. Reglement for bydelene § 2-5 nr. 2.

I instruks IN-0078 til bestemmelsen står det følgende i punkt 1 om formålet med tilsynsutvalg:

«Tilsynsutvalgene skal føre kontroll og tilsyn med hvordan hjemmebaserte tjenester faktisk virker. Tilsynsutvalgene skal rapportere avvik dersom tjenesten ikke er i samsvar med krav fastsatt av staten eller Oslo kommune i lov, forskrift, instruks og lignende. Utvalgene skal videre påpeke forhold som kan bedres.»

Videre står det i punkt 4 Oppgaver:

«Tilsynsutvalget skal føre tilsyn med at tjenesteyterne sørger for at informasjon om Helse- og sosialombudet og om hvordan ombudet kan kontaktes er lett tilgjengelig for brukere av hjemmetjenestene.

Medisinskfaglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.»

Punkt 4 må anses som en presisering av en særskilt oppgave som skal ivaretas, men utvalgets oppgaver og arbeid må etter vår tolkning omfatte mer enn dette dersom formålet i instruksen skal oppnås. Vi viser til bystyrets vedtak 22/08, *Tilsynsutvalg for hjemmetjenesten – endring av bydelsreglementet og instruks for tilsynsutvalget*, jf. byrådssak 207/07, der det står følgende om opprettelse av tilsynsutvalg:

«Oslo kommune har på eget initiativ, i tillegg til det lovpålagte statlige tilsyn, opprettet egne tilsynsutvalg for institusjon og frivillig tilsyn for hjemmebaserte tjenester. Kommunen har organisert seg slik at det er de enkelte bydelsutvalg (BU) som bevilger midler til de bydelsvise helse- og omsorgstjenestene. Det er den enkelte bydel som har ansvar for at oppgavene blir utført. Tilsynsutvalgene er følgelig etablert for at BU skal føre tilsyn med bydelens utførelse av tjenestene. I likhet med tilsynsutvalgene fungerer Helse- og sosialombudet, samt Eldreombudet, som kontrollorganer overfor tjenesteapparatet.»

I saken er det også vist til at IN-0078 skal samsvare mest mulig med instruks for kommunale tilsynsutvalg for institusjon mv.

Om gjennomføring av tilsynet står det i instruksen punkt 6 Undersøkelser:

«Tilsynet er et frivillig tilbud til brukerne. Det er opp til hver enkelt bruker, eventuelt i samråd med pårørende/ hjelpeverge å ta kontakt med tilsynsutvalget. Brukeren avgjør hvordan kommunikasjonen skal foregå; i form av hjemmebesøk eller gjennom skriftlig/ muntlig kommunikasjon.

Tilsynsutvalget kan be bydelsadministrasjonen om å henvende seg til brukere med forespørsel om de er villige til å motta tilsyn.»

Videre i instruksen punkt 7 Rett til opplysninger:

«Tilsynsutvalget kan kreve at leder for den aktuelle tjeneste gir de opplysninger som er nødvendig for gjennomføring av tilsynet, dog ikke taushetsbelagte opplysninger med mindre nødvendig samtykke er innhentet. Tilsynsutvalget kan ikke be tjenestestedene eller bydelsadministrasjonen utarbeide rapporter.»

Med bakgrunn i det som fremgår ovenfor vurderer vi den aktuelle problemstillingen slik at bydelsreglementet § 2-5, jf. instruks IN-0078, gir tilsynsutvalget i Bydel Østensjø hjemmel for å be om opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre tilsynet, også taushetsbelagte opplysninger dersom vedkommende bruker har samtykket. Hver enkelt sak og den enkelte brukers samtykkekompetanse må vurderes av bydelsadministrasjonen. Kun opplysninger som er nødvendige for gjennomføring av tilsynet skal utleveres.

Det er nødvendig at den enkelte bruker har samtykkekompetanse og forstår hva de gir samtykke til. Samtidig kan det ikke legges til grunn at den aktuelle brukergruppen automatisk ikke har samtykkekompetanse eller ikke har tilstrekkelig forståelse for hva de gir samtykke til.

Medisinskfaglige oppgaver og saksbehandling ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.

I sitt arbeid med å gjennomføre tilsyn bør tilsynsutvalget kunne ta hensyn til den arbeidsmengde tilsynene medfører for bydelsadministrasjonen. Det kan for eksempel gjøres en vurdering av antall tilsyn og den mengde informasjon utvalget ber om opp mot bydelens ressurser.

Vennlig hilsen

Endre Sandvik
kommunaldirektør

Camilla Melvold
seksjonssjef

Kopi:

Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester Bydel Østensjø
v/Karin Svendsen

Godkjent elektronisk

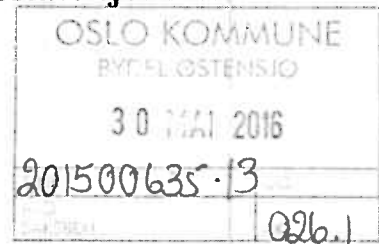
Vedlegg: 1. Brev datert 03.05.2016 fra Bydel Østensjø til byrådsavdelingen

2. Brev datert 27.05.2016 fra byrådsavdelingen til Bydel Østensjø
3. Brev datert 12.09.2016 fra tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester Bydel Østensjø til byråd for eldre, helse og sosiale tjenester
4. Purring datert 15.06.2017 fra tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester Bydel Østensjø

Oslo kommune
Byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester

Bydel Østensjø
Postboks 157 Manglerud
0612 OSLO

Dato: 27.05.2016

Deres ref:
201500635-12

Vår ref (saksnr):
200801272-76

Saksbeh:
Anne Christine Breivik, 23461626

Arkivkode:
240

AVKLARING AV ROLLEN TIL TILSYNSUTVALG FOR HJEMMEBASERTE TJENESTER

Vi viser til brev av 03.5.2016 med spørsmål knyttet til rolle og mandat for Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester, bl.a. hvilken anledning bydelen har til å gi tilgang til informasjon i Gerica og IPLOS om enkeltpasienter.

Bydelsutvalget i Bydel Østensjø har fattet vedtak hvor de ber «Tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester gjennomføre tilsyn som også omfatter samtale med brukere. Administrasjonen bes legge tilrette for dette.» Dette har tilsynsutvalget fulgt opp, med bistand fra bydel, og de har bl.a. hatt samtaler med seks mottakere av hjemmetjenester i bydelen. I etterkant av disse samtalene har tilsynsutvalget nå bedt om å få tilgang til informasjon fra Gerica og fra IPLOS om den enkelte bruker. Det gjelder både vedtak og rapporter fra hjemmetjenesten om oppdrag de har utført hos bruker. Dette har administrasjonen avvist med henvisning til taushetsplikten.

Tilsynsutvalget har bedt administrasjonen om «*snarest å innhente samtykke fra brukerne eller deres verger dersom de ikke har samtykkekompetanse, om at utvalget kan få tilgang til de opplysninger som er registrert i Gerica om brukerne; vedtak om tjenester og IPLOS-registreringer og rapporter fra hjemmetjenesten om oppdrag den har utført hos brukeren*».

Bydelsadministrasjonen ber Byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester avklare tilsynsutvalgets rolle og mandat, herunder om bydel kan levere ut taushetsbelagt informasjon fra Gerica og IPLOS om den enkelte bruker. Bydelen viser til Instruks for kommunale tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester, av 14.04.2008.

For det første vil det, slik bydelen selv anfører, kunne være i strid med taushetspliktbestemmelsene i helsepersonelloven å gi utvalget innsyn i journalopplysninger om enkeltpasienter selv om det skulle foreligge et samtykke fra pasienten. Et samtykke skal være informert for å være gyldig, noe som er en utfordring når det gjelder den aktuelle brukerguppen. Det er imidlertid også vår vurdering at hjemmetjenesten og bydelsadministrasjonen vil stå i en uheldig posisjon overfor bruker dersom de skulle be bruker om samtykke til å gi tilsynsutvalget innsyn i journal. Det vil sannsynligvis være vanskelig for

Byrådsavdeling for eldre, helse
og sosiale tjenester

Postadresse:

Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

bruker å si nei til en slik anmodning. Uansett hvem som innhenter et samtykke er det helsepersonellet som har ansvar for journalen som avgjør om det skal gis innsyn. Et samtykke gir ikke helsepersonell som er ansvarlig for journalen automatisk en plikt til å utlevere journal. Et samtykke gir ansvarlig for journalen en rett til å utlevere journal, men ingen plikt. Vi slutter oss derfor til de vurderinger som bydel har gjort når det gjelder taushetsplikten.

Det er videre byrådsavdelingens vurdering at tilsynsutvalgets innsyn i pasientjournal og andre notater i Gericca og IPLOS vil være å opptre i strid med utvalgets rolle og oppgave. Vi viser her både til bydelsreglement pkt. 2-5 og til instruksen. Instruks for tilsynsutvalget ble fastsatt av Oslo bystyre i januar 2008. Ifølge instruksen er formålet med tilsynsutvalgene «å føre kontroll og tilsyn med hvordan hjemmehaserte tjenester faktisk virker». Instruksene regulerer imidlertid også tilsynsutvalgets oppgaver helt konkret (pkt 4), og her heter det at det skal føres tilsyn med at brukerne får informasjon om Helse- og sosialombudet og om hvordan ombudet kan kontaktes. Ut over dette gis ingen konkrete oppgaver. I annet avsnitt i pkt. 4 presiseres det imidlertid også at «medisinskfaglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.» Dette innebærer etter byrådsavdelingens vurdering en klar begrensning når det gjelder hvilke oppgaver utvalget kan ta på seg.

Tilsynet skal som et utgangspunkt være et frivillig tilbud for brukerne av tjenestene, jf. pkt. 2 i instruksene. Dette innebærer at det som hovedregel er brukerne som skal henvende seg til tilsynsutvalget. Det åpnes for at utvalget kan be bydelsadministrasjonen om å henvende seg til brukere med forespørsel om de er villige til å motta tilsyn, noe som også er gjort i denne saken. Det kan f.eks. være aktuelt å tilby tilsyn der det har kommet flere klager på tjenesten. Men det at bydelsutvalget har bedt tilsynsutvalget om å foreta tilsyn gir ikke tilsynsutvalget en myndighet som går utover instruksene. Selv om formålsbestemmelsen kan være noe uklar er begrensningen i pkt. 4 klar nok. Journalinnsyn for vurdering av tjenestetilbudet ligger etter vår vurdering klart utenfor de oppgaver som tilsynsutvalget har.

Det er byrådsavdelingens vurdering at de politisk oppnevnte tilsynsutvalgene bør trå varsomt overfor oppgaver som faller inn under det ansvar Helsetilsynet har som tilsynsorgan for helse- og omsorgstjenesten. En viktig oppgave for tilsynsutvalget er bl.a. å sørge for at rette vedkommende kan bistå pasient/bruker når det er behov for det.

Det er byrådsavdelingens vurdering at det å gi tilsynsutvalget innsyn i pasientjournal i Gericca og andre taushetsbelagte opplysninger i IPLOS ikke skal imøtekommes. Om det ikke i enhver sammenheng vil være i strid med taushetsplikten å utlevere journalopplysninger, vil det klart være i strid med utvalgets oppgaver og rolle å gå inn i, og vurdere, innholdet i brukernes journaler.

Med hilsen

Endre Sandvik
kommunaldirektør

Elisabeth Vennevold
Pleie- og omsorgssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk